

Ferdi işletmenin sermaye şirketine dönüşmesi halinde vergilendirme ve e-fatura, e-defter kullanma zorunluluğu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK-1-20925]-E.224287
Tarih	18.03.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK-1-20925]-E.224287

18.03.2019

Konu : Ferdi işletmenin sermaye şirketine dönüşmesi halinde vergilendirme ve e-fatura, e-defter kullanma zorunluluğu hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ile; ferdi işletmenin 28/11/2017 tarihi itibarıyla sermaye şirketine dönüşmek suretiyle nevi değiştirdiği ve mükellefiyetinin sona erdiği belirtilerek, nevi değişikliği sonrası sermaye şirketinin e-defter, e-fatura düzenleme zorunluluğunun bulunup bulunmadığı, nevi değişikliği tarihi itibarıyla stoklar ve maddi duran varlıkların sermaye şirketine fatura edilmesi halinde katma değer vergisi (KDV) hesaplanıp hesaplanmayacağı hususlarında Başkanlığımızdan bilgi talep edildiği anlaşılmıştır.

I- GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında; her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun;

- "Değer Artışı Kazançları" başlıklı Mükerrer 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, faaliyeti durdurulan bir işletmenin kısmen veya tamamen elden çıkarılmasından doğan kazançların değer artış kazancı sayılacağı, ikinci fıkrasında bu maddede geçen "elden çıkarma" deyiminin mal ve hakların satılmasını, bir ivaz karşılığında devir ve temlikini, trampa edilmesini, takasını, kamulaştırılmasını, devletleştirilmesini, ticaret şirketlerine sermaye olarak konulmasını ifade ettiği, son fıkrasında da, faaliyetine devam eden ticari bir işletmenin kısmen veya tamamen satılmasından veya ticari işletmeye dahil amortisman tabi iktisadi kıymetlerle birinci fıkrada yazılı hakların elden çıkarılmasından doğan kazançların ticari kazanç sayılacağı ve bunlara ticari kazanç hakkındaki hükümlerin uygulanacağı,

- "Vergilendirilmeyecek Değer Artışı Kazançları" başlıklı 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde, kazancı bilanço esasına göre tespit edilen ferdi bir işletmenin bilançosunun bir sermaye şirketine aktif ve pasifiyle bütün halinde devrolunması, devralan şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi ve devredilen ferdi işletmenin sahip veya sahiplerinin şirketten, devir bilançosuna göre hesaplanan öz sermayesi tutarında ortaklık payı alması (Bu ortaklık payını temsil eden hisse senetlerinin nama yazılı olması şarttır.) halinde değer artışı kazancı hesaplanmayacağı, vergileme yapılmayacağı,

- "Yıllık Beyannamenin Verilmesi" başlıklı 92 nci maddesinde, bir takvim yılına ait beyannamenin izleyen Mart ayının başından yirmi beşinci günü akşamına kadar, vergiyi tarha yetkili vergi dairesine verileceği veya taahhütlü olarak posta ile gönderileceği, "Vergilendirme Dönemi" başlıklı 108 inci maddesinde, gelir vergisinde vergilendirme döneminin geçmiş takvim yılı olduğu ve mükellefiyetin takvim yılı içinde kalkması halinde, vergilendirme döneminin, takvim yılı başından mükellefiyetin kalkması tarihine kadar geçen süreye inhisar edeceği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; devir nedeniyle ferdi işletme sona ereceğinden söz konusu işletmenin devir tarihine kadar olan ticari kazancının ertesi yılın Mart ayının yirmi beşinci günü akşamına kadar bağlı olunan vergi dairesine verilmesi gerekmektedir. Bahsi geçen şahıs işletmesinin yeni kurulacak limited şirkete devir işleminde söz konusu devir işleminin Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre vergi erteleme müessesesinden yararlanmak suretiyle yapılması mümkün bulunmaktadır.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- (1/1) maddesinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- (17/4-c) maddesinde, Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan devir ve bölünme işlemlerinin (Bu kapsamda vergiden istisna edilen işlemler bakımından Katma Değer Vergisi Kanununun 30 uncu maddesinin (a) bendi hükmü uygulanmaz. İşlem sonunda faaliyetini bırakan, bölünen veya infisah eden mükelleflerce yüklenilen ve indirilemeyen vergiler, faaliyete başlayan veya devir ve bölünme sonrasında devredilen veya bölünen kurumların varlıklarını devralan mükellefler tarafından mükerrer indirimde yol açmayacak şekilde indirim konusu yapılır.) KDV'den istisna olduğu

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, kazancı bilanço esasına göre tespit edilen ferdi işletmenin limited şirkete dönüşmesi işleminin Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesi kapsamında gerçekleşmesi halinde, nevi değişikliği tarihi itibarıyla ferdi işletmenin aktifinde bulunan stok ve maddi duran varlıkların sermaye şirketine devri Kanunun (17/4-c) maddesi gereğince KDV'den istisna olacaktır.

III- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 161 inci maddesinde işi bırakma, vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi şeklinde tanımlanmıştır.

Bu hükme göre, bir ferdi işletmenin aktif ve pasifiyle bir limited şirkete devredilmesi durumunda şahsi sorumluluk altında yürütülen faaliyet son bulacağından şahıs işletmesi açısından bu durumun işi bırakma olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, mezkûr Kanununun mükerrer 242 nci maddesinin ikinci fıkrası ile Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden yayımlanan ve elektronik fatura kullanımına ilişkin usul ve esasları belirleyen 397 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verilmiştir.

416 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 232 nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma hakkı tanınmıştır.

421 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile bazı mükellef gruplarına elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilmiştir.

448 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 421 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "3.1. Kapsama Giren Mükellefler" bölümüne, "3.1.7.Bu Tebliğ kapsamında elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçme zorunluluğu getirilen mükellefler; tam bölünme, birleşme (devralma şeklinde

birleşme ve yeni kuruluş şeklinde birleşme) veya tür (nev'i) değişikliğine gitmeleri halinde devrolunan veya birleşilen tüzel kişi mükellefler ile tam bölünme veya tür (nev'i) değişikliği sonucunda ortaya çıkan yeni tüzel kişi mükellefler elektronik fatura uygulamasına geçmek ve elektronik defter kullanmak zorundadır. Uygulamalara geçme süresi hiçbir koşulda işlemin ticaret siciline tescil tarihini izleyen ayın başından itibaren 3 ayı geçemez." bölümü eklenmiştir.

Öte yandan, 454 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "Elektronik Defter ve Elektronik Fatura Kullanma Zorunluluğu Getirilen Mükellefler" başlıklı (2.) bölümünde, "421 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile zorunluluk getirilen mükelleflere ilave olarak aşağıda sayılan mükelleflere elektronik defter tutma ve e-fatura uygulamasına geçme zorunluluğu getirilmiştir.

a) 2014 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı 10 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.

b) 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli I sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan lisans alan mükellefler. Bayilik lisansı olanlar, münhasıran bu lisansa sahip olmaları nedeniyle bu bent kapsamında değerlendirilmeyecektir.

c) Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli III sayılı listedeki malları imal, inşa ve ithal eden mükellefler.

(a) bendindeki şartı, 2014 hesap döneminde sağlayan mükellefler 1/1/2016 tarihinden itibaren,

...elektronik fatura ve elektronik defter uygulamasına geçmek zorundadır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, ferdi işletmeden sermaye şirketine dönüşme işlemi, ferdi işletme açısından işi bırakma mahiyetinde olup, nevi (tür) değişikliği olarak kabul edilemeyeceğinden, yeni kurulan sermaye şirketinin e-Fatura ve e-Defter uygulamasına devam etme zorunluluğu bulunmayacaktır.

Öte yandan, yeni kurulan sermaye şirketinin, 454 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen şartları taşıması halinde ilgili Tebliğde belirtilen tarihlerden itibaren e-Fatura ve e-Defter uygulamasına geçme zorunluluğu bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026